

De Raad voor Rechtsbijstand heeft met belangstelling kennisgenomen van het initiatief wetsvoorstel en heeft graag zijn bijdrage geleverd bij de totstandkoming ervan. De Raad is ook graag bereid om verder zijn bijdrage te leveren. Tegen deze achtergrond wil hij graag de volgende opmerkingen plaatsen bij de onderhavige wetsvoorstellen aangaande mediation.

### **Algemeen**

De Raad is een voorstander van alternatieve en eenvoudige geschiloplossing opdat de burger meer, betere en goedkopere mogelijkheden heeft om zijn probleem op te lossen. De voorgestelde artikelen 96a en 96b van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering waarbij het mogelijk is om een echtscheiding te regelen via mediation en eenvoudige – elektronische - afdoening door de kantonrechter dragen naar de mening van de Raad hieraan bij. De Raad hoopt dat dit tevens een aanzet wordt voor verdere vereenvoudiging van het personen- en familierecht. De Raad juicht dit wetsvoorstel dan ook toe. We willen wel een aantal suggesties doen.

Mediation is onder de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) iets anders dan rechtsbijstand. Waar rechtsbijstand gericht is op belangenbehartiging van een individu of individuen wordt bij mediation een oplossing gezocht door begeleiding teneinde vanuit de werkelijke belangen van partijen tot gezamenlijk gedragen en voor ieder van hen optimale resultaten te komen. Zie in dit verband de definitie van mediation in artikel 1 Wrb. De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft dit ook in zijn uitspraak van 20 mei 2009, 200805271/1 bevestigd. Dit leidt in de praktijk tot de situatie dat, ook al is de mediation nog helemaal niet mislukt, de ruimte bestaat om naast een mediationtoevoeging ook een rechtsbijstandtoevoeging aan te vragen om bijvoorbeeld advies van een advocaat te vragen over de positie in de mediation. De Raad heeft door de jaren heen geleerd dat codificatie kan leiden tot complexe(re) (rechts)vragen. Verdere formalisering van mediation via dit wetsvoorstel zou een toename van de vraag naar rechtsbijstandtoevoegingen naast mediation kunnen veroorzaken, gelet op de voorgenoemde jurisprudentie. In het licht van de nodige besparingen op de gesubsidieerde rechtsbijstand vraagt de Raad aandacht voor deze praktijk en de wenselijkheid daarvan.

Mediation wordt in de Wrb gestimuleerd doordat de rechtzoekende een lagere eigen bijdrage verschuldigd is dan in het geval van een rechtsbijstandtoevoeging. De Raad geeft als suggestie mee om een extra prikkel in de vorm van bijvoorbeeld een proceskostenveroordeling in te bouwen voor die gevallen waarbij een partij moedwillig weigert om aan mediation deel te nemen, terwijl daarvoor geen geldige redenen zijn.

### **Artikelsgewijs**

#### **Artikel 3 lid 1 sub c**

De Raad stelt voor om per kalenderjaar het aantal professionele mediations te toetsen, omdat daarmee de toetsingsperiode duidelijker is afgekaderd. In een kalenderjaar suggereert dat de professionele mediations bij wijze van spreken tien jaar geleden zouden mogen zijn verricht.

#### **Artikel 4 lid 2 sub i**

De Raad stelt voor om de vermelding van de specifieke deskundigheden en bekwaamheden limitatief bij bijvoorbeeld Algemene Maatregel van Bestuur te benoemen, waaruit aanvrager een keuze kan maken. Op de onderhavige wijze zal

Onze Minister namelijk overstelpt kunnen worden met een overvloed van deskundigheden en bekwaamheden.

#### **Artikel 6 aanhef en onder d**

De aanvraag tot inschrijving in het register wordt afgewezen indien een op grond van artikel 43, derde lid, onderdeel e, jegens de aanvrager genomen onherroepelijke maatregel tot doorhaling van de inschrijving zich daartegen verzet.

Omdat dit artikel de afwijzingsgronden voor inschrijving in het register bepaalt, adviseert de Raad om hier uitdrukkelijker op te nemen dat ook een aanvraag tot inschrijving van een voormalig advocaat die door een onherroepelijke maatregel van de tuchtrechter of de Raad voor Rechtsbijstand is uitgesloten van de verlening van rechtsbijstand als advocaat, afgewezen wordt. Zodoende wordt voorkomen dat via een omweg de opgelegde maatregel wordt gefrustreerd. Nu wordt dit voorbeeld alleen genoemd bij de toelichting bij artikel 21 waarin de normen genoemd worden voor de geregistreerde mediator.

#### **Artikel 8 lid 4**

In de Memorie van Toelichting wordt gesproken over peer review. De Raad vraagt om aandacht voor de uitspraak van het Gerechtshof Arnhem van 12 februari 2013, LJN BZ0644 en verzoekt u om deze te betrekken bij de regeling van kwaliteitstoetsing.

#### **Artikel 9 en 12**

Deze artikelen regelen de duur, de verlenging en doorhaling van de inschrijving. De Raad adviseert om hierin ook op te nemen dat de beheerder van het register uit artikel 2 de in artikel 22 genoemde instanties en bestuursorganen op de hoogte houdt van het verlopen van de inschrijving en uitschrijving, zodat bijvoorbeeld niet ten onrechte nog toevoegingen aan de uitgeschreven mediator worden verleend.

#### **Artikel 12**

De Raad vraagt hier aandacht voor de bijzondere situatie dat een mediator mogelijk gedetineerd is. Naar het oordeel van de Raad moet een dergelijke situatie al leiden tot doorhaling van de inschrijving. Immers wanneer dit niet gebeurt, ontstaat de mogelijkheid dat een mediator zijn termijn uitdient en vervolgens pas bij verlenging wordt geweigerd, omdat hij geen verklaring omtrent het gedrag als verlangd in artikel 4 f (meer) kan overleggen.

#### **Artikel 17**

De Raad vraagt zich af wat de toegevoegde waarde is van de bepaling dat van de overige leden tenminste de helft is ingeschreven als registermediator. Is het bijvoorbeeld wenselijk dat er, met uitzondering van de voorzitter, alleen maar registermediators lid zijn van de commissie mediation? De Raad kan zich voorstellen dat juist voor externe leden een aanvullende rol is weggelegd.

#### **Artikel 22 lid 2**

De Raad vraagt zich af of deze bepaling niet te ruim is geformuleerd waardoor het gebruik van een registermediator in de praktijk omzeild zou worden. Als suggestie geeft de Raad mee om bij deze bepaling aan te sluiten bij artikel 16 van de Wet op de rechtsbijstand.

#### **Artikel 22 lid 3**

De Raad heeft in zijn huidige [inschrijvingsvoorwaarden mediators 2013](#) naast de hier genoemde voorwaarden ook bepalingen opgenomen ter zake van beschikbaarheid, plaatsvervangende, werkwijze, mediationkamers en team- en co-mediation. Dit is ingegeven omdat artikel 33c Wrb de Raad een discretionaire bevoegdheid biedt om deze nadere voorwaarden op te stellen. Artikel 22 lid 3 heft deze discretionaire bevoegdheid op. De Raad adviseert om artikel 22 lid 3 gelijklopend aan artikel 33c Wrb te formuleren, zodat ook de voornoemde inschrijvingsvoorwaarden van kracht kunnen blijven.

### **Artikel 43**

Het lijkt de Raad raadzaam om hier ook te vermelden dat de door de tuchtrechter eventueel opgelegde maatregel ook bekend wordt gemaakt bij de in artikel 22 genoemde instanties, zodat zij tijdig op de hoogte zijn dat er geen gebruik meer kan worden gemaakt van de diensten van de mediator.

Het verdient verder overweging om de tuchtrechter naast de mogelijkheid tot het treffen van een maatregel ook mogelijkheden te geven om zich uit te spreken over door een rechtzoekende geleden schade of teveel betaald honorarium. Gebeurt dat niet dan zal de rechtzoekende daarvoor nog apart moeten opkomen en dat is vanuit diens positie bezien onbevredigend. Dat kan bovendien tot allerlei extra kosten leiden voor rechtzoekende en overheid.

### **Memorie van Toelichting pagina 28**

De Raad meent dat de passage op deze pagina enige verwarring veroorzaakt. In eerste instantie wordt vermeld dat het voor bepaalde (overheids)instellingen verplicht wordt om de diensten van een registermediator af te nemen. Daarna volgt dat private partijen altijd nog kunnen kiezen voor bemiddeling door een niet-geregistreerde mediator, behalve wanneer er gebruik wordt gemaakt van een toevoeging op grond van de Wet op de rechtsbijstand. Naar onze mening moet hier een duidelijkere relatie worden gelegd met de instellingen van artikel 22. Immers, ook wanneer er een conflict is voor of met een daar genoemde instantie (ook zonder toevoeging) moet de betreffende instelling in beginsel een registermediator inschakelen.

### **AMvB Artikel 9 sub b**

De Raad vraagt zich af of het nodig is om voor te schrijven dat een opleiding grotendeels wordt docenten die registermediator zijn dan wel voor inschrijving zouden kwalificeren. Voorstelbaar is dat vakbekwame docenten bijvoorbeeld niet altijd elk jaar het vereiste aantal mediations zullen kunnen verrichten.